

Mannen? Nee vrouwen zijn bevoorrecht

(1) Er zijn vijftig jaar voorbij sinds Betty Friedan, de latere hogepriesteres van het feminisme, haar *The feminine mystique* publiceerde.
5 En wat voor vijftig jaar zijn dat geweest! Miljoenen boeken, artikelen en interviews hebben ons duidelijk gemaakt dat vrouwen gediscrimineerd, verdrukt, gebruikt en misbruikt
10 worden door mannen. Het spervuur aan beschuldigingen is intens en meedogenloos. Het begint wanneer we op de kleuterschool zitten en vergezelt ons vaak tot aan het graf.
15 (2) Maar zijn de beschuldigingen ook waar? Hebben vrouwen het ook werkelijk slechter dan mannen? Wanneer dat zo is, hoe kan het dan dat de maatschappij mannelijke
20 scholieren altijd veel harder behandelt om volwaardig lid van de maatschappij te worden dan vrouwen – vanaf het oude Egypte tot aan de moderne militaire academies
25 (voordat deze gemengd werden)?
(3) Hoe komt het dat mannen, vanaf de Bijbelse Jakob tot aan het hedendaagse India, altijd moeten betalen voor het recht op trouwen terwijl
30 vrouwen dat niet hoeven? Hoe komt het dat mannen, vanaf het moment dat aan Adam werd gezegd dat hij ‘in het zweet zijns aanschijns’ zou eten, tot op de dag van vandaag praktisch
35 altijd het zwaarste, smerigste en allergevaarlijkste werk uitvoeren en de overgrote meerderheid van werkgerelateerde ongelukken ondergaan? Hoe komt het dat in de meeste
40 landen vanaf Talmoedische tijden tot aan het heden, de wet mannen altijd heeft verplicht hun vrouwen te

verzorgen, maar nooit andersom? Hoe komt het dat vrouwen volgens
45 een VN-onderzoek in dertien verschillende landen twee keer zoveel uur per dag besteden aan slapen, rusten, eten, opmaken en *socializen* dan mannen?
50 (4) Duizenden jaren geleden kon seriemoordenaress Medea¹⁾ in de Griekse mythologie ongestraft in een wagen wegekomen die haar ter beschikking was gesteld door de
55 zonnegod Helios. In het Texas van vandaag worden veroordeelde mannelijke moordenaars vaker geëxecuteerd dan vrouwelijke – de verhouding is tien op een. Wanneer
60 het rechtssysteem in de Verenigde Staten vrouwen hetzelfde zou behandelen als mannen, zou het aantal vrouwelijke gevangenen in het kwadraat zijn toegenomen. Sinds de
65 oorlog is uitgevonden, zijn vrouwen nooit gedwongen te vechten; dat is zelfs van toepassing op het hedendaagse Israël, het enige land in de geschiedenis dat vrouwendienstplicht
70 kent.
(5) Vandaag heeft ieder noemenswaardig ziekenhuis een afdeling voor vrouwenziekten, met name voor borstkanker. Maar gelijkwaardige
75 klinieken om prostaatcanker te behandelen zijn zeldzaam, terwijl prostaatcanker toch net zo dodelijk is, zo niet iets dodelijker. In veel ontwikkelde landen worden er twee van
80 iedere drie dollars in de medische zorg aan vrouwen besteed. De financiering van medisch onderzoek is nog onevenwichtiger.
(6) En er is meer. Telkens wanneer

85 er zich een gijzelingssituatie voor-
doet, zijn het de vrouwen (en
kinderen) die als eersten worden
vrijgelaten. Zelfs wanneer een klim-
partij in de bergen mislukt, wordt ver-
90 wacht dat de mannen zich opofferen
voor de vrouwen en niet andersom.
Op tv is mannenbloed goedkoop –
een schrijver beweert dat er twee-
honderd mannen sterven op het
95 scherm voor iedere vrouw die hun lot
deelt. Op hetzelfde medium is een
vrouwendood altijd een tragedie,
behalve wanneer ze een echt slecht
karakter heeft. Maar wanneer een
100 man sterft, is het óf zijn eigen schuld
óf is zijn dood onderdeel van het
vermaak.

(7) In dit verband kan ik ook wijzen
op de zogenoemde ‘dubbele
105 standaard’. Die laat zien dat de
dingen niet zo eenvoudig zijn als ze
lijken. In het Oude Testament wordt
de man die zijn zus verleidt, ter dood
gebracht. De tekst bevat geen enkel
110 woord over het omgekeerde. In het
Byzantijns recht moest de man die
schuldig was aan hoererij een boete
betalen – die gedeeltelijk naar de
vrouw ging met wie hij geslapen had.
115 Wanneer hij niet kon betalen, moest
hij de amputatie van een lidmaat
ondergaan – omgekeerd gebeurde
dat echter niet. In veel culturen zijn
mannelijke homoseksuelen met groot
120 machtsvertoon vervolgd, maar

lesbische vrouwen bleven onaange-
raakt. Terwijl zo’n tienduizend homo-
seksuelen in de concentratiekampen
stierven, blijkt geen enkele lesbische
125 vrouw ooit gearresteerd te zijn om
diezelfde reden.

(8) Kortom, vrouwenonderdrukking is
een mythe. Is een leugen. Voor ieder
nadeel dat het vrouw-zijn met zich
130 meebrengt, zijn er privileges die zij
alleen geniet. In werkelijkheid zijn het
de mannen die het meeste werk in
het leven doen, moeilijkheden
verdragen en als gevolg daarvan
135 sterven. Niet toevallig is hun levens-
verwachting vandaag de dag in 194
van de 194 landen lager dan die van
vrouwen.

(9) Mannen kunnen weliswaar geen
140 kinderen baren, maar zijn wel, fysiek
gesproken, de sterkere sekse. De
huidige situatie, waarin vrouwen
bevoorrecht zijn ten opzichte van
mannen, moet daarom ook blijven
145 zoals deze is. Iedereen van ons is uit
een vrouw geboren. Als volwassen
man zou ik niet willen dat vrouwen
zich voor mij opofferen (als kind is
het een ander geval). Het zou echter
150 fijn zijn wanneer we, te midden van
de tsunami aan rioolinhoud die
feministen de laatste vijftig jaar over
onze hoofden uit hebben gegoten,
van tijd tot tijd een vriendelijke
155 vrouwenstem konden horen die zegt:
“Dank je, vriend.”

naar: Martin van Creveld

uit: NRC Handelsblad, 19 & 20 oktober 2013

*Martin van Creveld (1946) is emeritus professor aan de Hebreeuwse
Universiteit in Jeruzalem en is auteur van boeken over militaire strategie.*

noot 1 Medea was in de Griekse mythologie een tovenaress, getrouwd met Jason. Hij nam
haar mee naar Griekenland, maar liet haar in de steek voor de dochter van de koning
van Korinthe. Daarop nam Medea gruwelijk wraak door hun twee zoontjes te
vermoorden alsook de koning van Korinthe en zijn dochter. Met een drakenwagen,
gezonden door haar grootvader Helios, vluchtte Medea weg.

Tekst 1 Mannen? Nee vrouwen zijn bevoorrecht

In alinea 2 en 3 van tekst 1 lijkt indirect een opvatting te worden uitgesproken.

- 1p 1 Hoe luidt deze opvatting? Geef antwoord in een of meer volledige zinnen en gebruik voor je antwoord niet meer dan 20 woorden.

In alinea 4 van tekst 1 wordt een vergelijking gemaakt tussen Medea en de huidige situatie in Texas.

- 1p 2 Met welk doel wordt deze vergelijking gemaakt? Geef antwoord in een of meer volledige zinnen en gebruik voor je antwoord niet meer dan 20 woorden.

- 1p 3 Hoe kan de strekking van alinea 6 van tekst 1 het beste worden samengevat? Geef antwoord in een of meer volledige zinnen en gebruik voor je antwoord niet meer dan 20 woorden.

- 1p 4 Hoe kan de strekking van alinea 7 van tekst 1 het beste worden samengevat?

- A Al eeuwenlang worden vrouwen bij vervolging voor seksuele gedragingen bevoorrecht.
- B De normen voor seksueel gedrag zijn minder stringent voor vrouwen dan voor mannen.
- C De praktijk dat vrouwen seksueel worden bevoorrecht is wereldwijd aanwijsbaar.
- D Het is een wijdverbreid misverstand dat mannen worden beoordeeld ten opzichte van vrouwen.

- 1p 5 Welk standpunt wordt in tekst 1 ingenomen als het gaat om de positie van vrouwen en mannen?

- A Het is terecht dat vrouwen bevoorrecht worden, omdat dat al eeuwenlang het geval is.
- B Het is terecht dat vrouwen bevoorrecht worden, omdat ze nu eenmaal zwakker zijn.
- C Mannen moeten bevoorrecht worden, omdat ze al eeuwenlang achtergesteld worden.
- D Mannen moeten bevoorrecht worden, omdat ze het nu slechter hebben dan vrouwen.

Alinea 3 van tekst 1 bevat opvallend veel vragen.

- 1p 6 Welke drogreden zou een kritisch lezer kunnen zien in dit herhaaldelijk gebruik van vragen?
- A De bewijslast wordt ontdoken.
  - B De tekst bevat een persoonlijke aanval.
  - C Er wordt een cirkelredenering gegeven.
  - D Het publiek wordt bespeeld.
  - E Het standpunt wordt vertekend.

De redenering die in tekst 1 wordt uitgewerkt, kan worden samengevat met behulp van onderstaand schema. Eén van de cellen is al ingevuld.

- 3p 7 Neem het schema over en vul het verder aan. Geef antwoord in een of meer volledige zinnen en gebruik voor je antwoord in totaal niet meer dan 35 woorden.

Standpunt	
Argumentatie	meerdere argumenten
Conclusie	
Aanbeveling	

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.